

przeterminowanych środków dezynfekcyjnych oraz brak rozdziału między czystymi, a używanymi narzędziami fryzjerskimi i kosmetycznymi.

Rys. 9. Gabinet pielęgnacji stóp w Poznaniu

Większość zakładów świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej stosowało bieliznę jednorazowego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku, składowana była w wydzielonych, opisanych, zamykanych pojemnikach lub specjalnie przeznaczonych do tego celu szafach lub półkach. Po użyciu bieliznę wielorazowego użytku przekazywano do prania pralniom usługowym lub sporadycznie prano we własnym zakresie.

Pracownicy PIS podczas kontroli zwracali uwagę na przestrzeganie w lokalach świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.).

W wielu przypadkach stwierdzano brak oznakowania informującego o zakazie palenia tytoniu i nie przestrzeganie zakazu na terenie zakładu. Skutkowało to ukaraniem osoby odpowiedzialnej mandatem karnym.

W zakładach świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej najczęściej stwierdzano wentylację grawitacyjną. Wentylacja mechaniczna znajdowała się zazwyczaj w toaletach dla personelu i klientów oraz w pomieszczeniach przeznaczonych do przechowywania sprzętów i środków czystościowych. Obiekty charakteryzujące się wyższym standardem świadczenia usług wyposażone były w klimatyzację. Skontrolowane podmioty posiadały dokumentację zawierającą aktualne przeglądy przewodów kominowych i urządzeń klimatyzacyjnych.

Źródłem zaopatrzenia w wodę były przede wszystkim wodociągi publiczne, będące pod nadzorem służb sanitarnych.

Odpady stałe gromadzone były w pojemnikach lub w kontenerach, sukcesywnie opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy i wywożone na wysypiska odpadów komunalnych. Szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, powstającymi przy wykonywaniu zabiegów, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek skóry, głównie w zakładach kosmetycznych i tatuażu. Odpady o ostrych końcach i krawędziach gromadzone były w specjalnych, oznakowanych pojemnikach uniemożliwiających ich ponowne otwarcie. Odbiorem odpadów zajmowały się firmy posiadające odpowiednie zezwolenia na prowadzenie tego rodzaju działalności.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

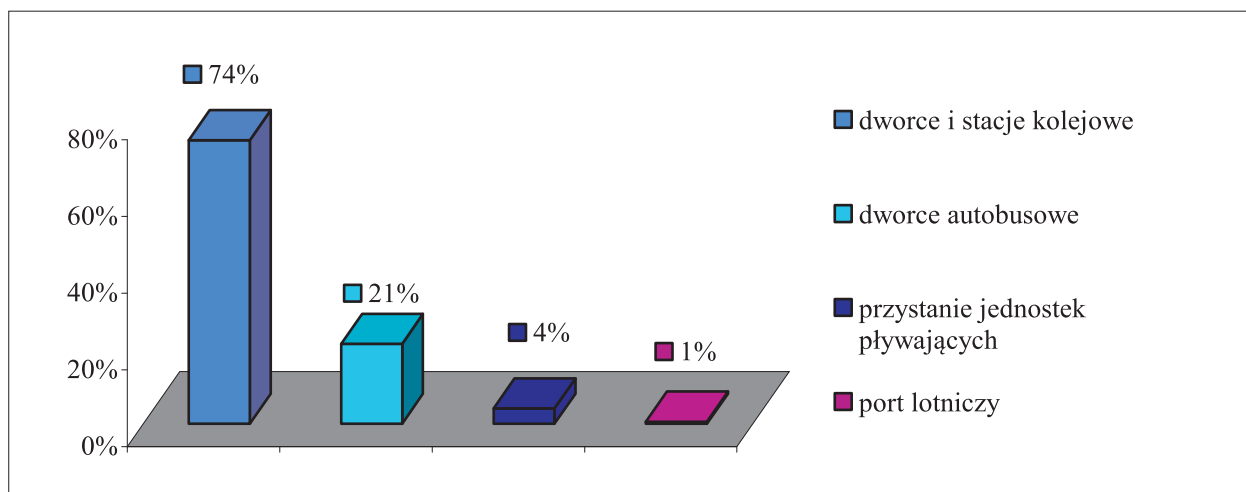
- stosowanie przeterminowanych środków dezynfekcyjnych,
- nieprawidłowe przechowywanie wysterylizowanych narzędzi kosmetycznych wielokrotnego użytku (otwarte, uszkodzone i nie opisane datą sterylizacji czy datą ważności sterylizacji pakiety),
- brak rozdziału między czystymi, a używanymi narzędziami fryzjerskimi i kosmetycznymi,
- brak oznakowania informującego o zakazie palenia tytoniu i nie przestrzeganie zakazu na terenie zakładu.

Ogółem, wśród zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innych zakładów, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług przeprowadzono: 3773 kontrole (skontrolowano 3588 obiektów); nałożono 44 mandaty karne na łączną kwotę 6000 zł oraz wystosowano 4 zawiadomienia w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

III.6. Obiekty komunikacji publicznej

Spośród obiektów komunikacji publicznej w ewidencji PIS woj. wielkopolskiego znajduje się 175 obiektów z tej grupy: dworce autobusowe (40), dworce i stacje kolejowe (126), port lotniczy (1) oraz przystanie jednostek pływających (8). Skontrolowano 148, tj. 84,6% (w 2013 r. 90,4%), 1 obiekt oceniono negatywnie, tj. 0,7 % (w 2013 r. 3,8%).

Rys. 10. Odsetek obiektów skontrolowanych

Kontrolą objęto stan sanitarno-techniczny pomieszczeń ogólnodostępnych związanych z odprawą podróżnych, tj. poczekalni, toalet, peronów oraz pomieszczeń służbowych i służbowego zaplecza sanitarnego. Stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości, najczęściej dotyczyły m.in.: zabrudzonych i zawilgoconych ścian, sufitów, ubytków tynku, niewłaściwego stanu sanitarnego otoczenia budynków i tuneli, brak szyb w drzwiach i ścianach wiat.

Rys. 11. Przystań na rzece Gwdzie (powiat piłski)

Dworce autobusowe oraz dworce i stacje kolejowe stanowiły 89,16 % ogółu obiektów komunikacji publicznej. Zmiany zachodzące w tej grupie obiektów w latach 2012-2014 przedstawia tabela nr 5.

Tab. 5. Ocena obiektów transportu autobusowego i kolejowego w latach 2012-2014

Rok	Dworce autobusowe			Dworce i stacje kolejowe		
	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	% obiektów ocenionych negatywnie	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	% obiektów ocenionych negatywnie
2012	42	40	10	127	102	8,8
2013	44	38	5,3	127	116	3,4
2014	40	31	0	126	110	0,7

W 2014 roku w omawianej grupie obiektów wydano 6 decyzji administracyjnych, wystosowano 8 zawiadomień z art. 30 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011r., Nr 212, poz. 1263 ze zm.) oraz nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 500 zł.

Trwa remont dworców PKP w Kaliszu, Środzie Wlkp., Pile, Rawiczu, Wągrowcu oraz dworca autobusowego w Wyrzysku (powiat pilski).

Zakończono remont i modernizację Dworca PKP w Gnieźnie i Kościanie.

Rys. 12. Dworzec kolejowy w Kościanie-poczekalnia

W pozostałych obiektach komunikacji publicznej na bieżąco prowadzono drobne remonty oraz naprawy m.in.: na dworcach PKP w Czempiniu, Starych Oborzyskach (powiat kościański), Nekli (powiat wrzesiński), stacjach kolejowych we Włoszakowicach (powiat

leszczyński), w Nowym Tomyślu, Opalenicy (powiat nowotomyski), Pleszewie-Kowalewie (powiat pleszewski), Tuchorzy (powiat wolsztyński), na dworcu autobusowym w Lesznie.

Pomimo tych działań, w niektórych powiatach woj. wielkopolskiego, nadal znajdowały się obiekty kolejowe o niskim standardzie (m.in. w powiecie leszczyńskim i poznańskim). Część z nich pozbawiona, jest bieżącej wody dla podróżnych, toalet, poczekalni czy wiat peronowych. Niektóre dworce wyposaża się w przenośne kabiny sanitarne typu TOI-TOI.

Nie zmienił się stan sanitarno-techniczny dworca autobusowego w Kępnie. Jest to obiekt stary, o znacznym stopniu zużycia. Likwidacji uległ natomiast dworzec autobusowy w Koninie, od lat oceniany negatywnie.

Na wyróżnienie zasługują powstałe w roku 2011 r. przystanie rzeczne „Marina” (2 w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim i 1 w powiecie konińskim). Są to obiekty o wysokim standardzie oraz bardzo dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Zastrzeżeń nie budził również stan sanitarno-techniczny przystani statku spacerowego Anna Maria na jeziorze Kórnickim (powiat poznański) oraz Przystani Żeglarskiej w Zbąszyniu (powiat nowotomyski).

Port Lotniczy Poznań-Ławica zlokalizowany w Poznaniu przy ul. Bukowskiej 285 utrzymany był we właściwym stanie sanitarnym. Podobnie jak w 2013 roku, bieżący stan sanitarny hal przylotów i odlotów oraz węzłów sanitarnych nie budził zastrzeżeń.

Rys. 13. Port Lotniczy Poznań-Ławica w Poznaniu

Na terenie obiektów komunikacji publicznej obowiązuje zakaz palenia tytoniu i wywieszane są stosowne informacje oraz piktogramy.

III.7. Ustępy publiczne oraz toalety ogólnodostępne

W ewidencji służb sanitarnych woj. wielkopolskiego w 2014 roku znajdowało się 201 ustępów publicznych. Kontrolą objęto również toalety ogólnodostępne - usytuowane w budynkach użyteczności publicznej (w urzędach, kinach, galeriach handlowych, na dworcach autobusowych i kolejowych).

W porównaniu z 2013 rokiem zwiększyła się liczba ustępów publicznych (w 2013 r. – 182). Przybyły szalety publiczne w powiatach: gnieźnieńskim (2), konińskim (1), poznańskim (3), rawickim (4) oraz wolsztyńskim (1). Dodatkowo w ewidencji służb sanitarnych znalazły się toalety sezonowe usytuowane przy kąpieliskach oraz przy cmentarzach (w powiecie pilskim - 11). Nowopowstające ubikacje cechują się wysokim standardem oraz dostępnością dla osób niepełnosprawnych. Równocześnie wiele obiektów jest remontowanych i modernizowanych. Zlikwidowano 2 obiekty w Poznaniu i 1 w Gnieźnie.

Skontrolowano 188 toalet, z czego 6 obiektów oceniono negatywnie (3,2%). Jako złe pod względem sanitarno-higienicznym i technicznym oceniono obiekty zlokalizowane w powiatach: gnieźnieńskim, poznańskim i kaliskim. Nieprawidłowości dotyczyły m.in. zniszczonych, popękanych ścian i sufitów, uszkodzonych płytek podłogowych, skorodowanej armatury sanitarnej, braku ciepłej wody.

Trwa postępowanie administracyjne dotyczące toalety publicznej na Rynku w Ostrowie Wlkp.

W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzano uchybienia sanitarno-higieniczne oraz sanitarno-techniczne, które po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, bądź wydaniu zaleceń pokontrolnych zostały usunięte. Za brak bieżącej czystości w toalecie w powiecie międzychodzkiem nałożono mandat karny w wysokości 100 zł.

Większość toalet publicznych oraz ogólnodostępnych w Poznaniu oceniono pozytywnie. Problem stanowi jedynie oceniany negatywnie od lat szalet przy Rynku Wildeckim. Obiekt ten jest niefunkcjonalny z uwagi na brak odrębnych wejść dla kobiet i mężczyzn oraz zbyt małą liczbę oczek. Trwa postępowanie administracyjne w tej sprawie.

W Poznaniu przybyły ustępy publiczne przy ul. Zielonej (w centrum miasta), przy dworcu Junikowo oraz na Rynku Łazarskim.

Ustępy ogólnodostępne, które powstają przy nowych obiektach (galeriach handlowych, kinach, stadionach, miejscach obsługi podróżnych przy autostradzie) są funkcjonalne i estetyczne. Toalety wyposażane są dodatkowo w miejsca (pokoje) dla rodziców, które umożliwiają czynności pielęgnacyjne (przewijanie, karmienie). Ustępy ogólnodostępne czyszczone są wielokrotnie w ciągu dnia, co jest dokumentowane odpowiednimi zapisami.

III.8. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpielii

W sezonie kąpielowym w 2014 roku znajdowało się 27 kąpielisk (raportowanych do Unii Europejskiej) i 95 miejsc wykorzystywanych do kąpielii. Liczba kąpielisk w stosunku do roku 2013 nie zmieniła się.

Tab. 6. Liczba kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpielii w latach 2011- 2014

Rok ewidencji	Liczba kąpielisk w ewidencji	Kąpieliska, w których woda odpowiadała wymaganiom (%)	Liczba miejsc wykorzystywanych do kąpielii w ewidencji	Miejsca wykorzystywane do kąpielii, w których woda odpowiadała wymaganiom (%)
2011	23	100	99	100
2012	27	100	95	100
2013	27	100	94	100
2014	27	100	95	97,9

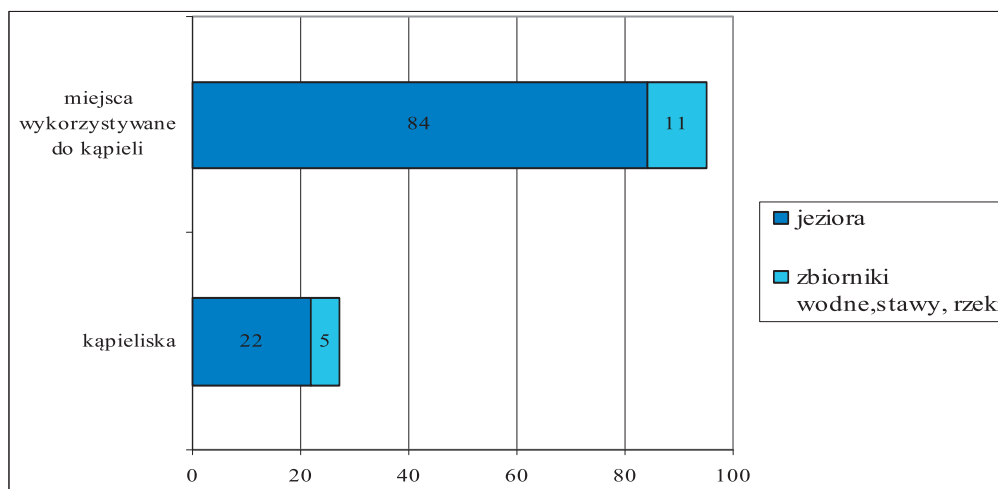
Tab. 7. Kąpieliska na terenie woj. wielkopolskiego w sezonie kąpielowym 2014 r.

Powiat	Liczba kąpielisk	Nazwa kąpieliska	Nazwa akwenu kąpieliskowego	Klasa
chodzieski	1	Kąpielisko na Jeziorze Karczewnik	jezioro Karczewnik	dobra
czarnkowski	1	Kąpielisko w Lubaszu nad Jeziorem Dużym	jezioro Duże	doskonała
gnieźnieński	2	Winiary	jezioro Winiary	doskonała
		Skorzęcin	jezioro Niedzięgiel	doskonała
kościański	1	Kąpielisko Nowy Dąbiec	jezioro Woniejskie	doskonała
leszczyński	1	Kąpielisko Osieczna ul. Gostyńska 5a	jezioro Łoniewskie	dobra
międzychodzki	3	Kąpielisko na Jeziorze Młyńskim w Prusimiu	jezioro Młyńskie	nieklasyfikowane
		„Plaża Miejska nad Jeziorem Jaroszewskim”	jezioro Jaroszewskie	nieklasyfikowane
		Kąpielisko na Jeziorze Kwileckim w Orzeszkowie	jezioro Kwileckie	nieklasyfikowane
obornicki	1	Kąpielisko Miejskie Oborniki	zbiornik wodny	doskonała
ostrowski	1	LIDO	staw Szperek	nieklasyfikowane
ostrzeszowski	1	Kąpielisko OSiR przy ul. Kąpielowej w Ostrzeszowie	rzeka Strzegowa	nieklasyfikowane
pilski	2	Płotki	jezioro Płotki	nieklasyfikowane
		Piaszczyste	jezioro Piaszczyste	nieklasyfikowane
pleszewski	1	Gołuchów	rzeka Ciemna	doskonała
poznański	6	Malta	jezioro Malta	nieklasyfikowane

		Strzeszyn	jeziro Strzeszyńskie	dostateczna
		Rusałka	jeziro Rusałka	niedostateczna
		Kiekrz - Krzyżowniki	jeziro Kierskie	dostateczna
		Kąpielisko w Niepruszewie nad j. Niepruszewskim	jeziro Niepruszewskie	nieklasyfikowane
		Kąpielisko Akwen Tropicana w Owińskach	zbiornik wodny w Owińskach	doskonała
szamotulski	1	„Łazienki”	jeziro Pniewskie	nieklasyfikowane
śremski	1	Jarosławki	jeziro Jarosławskie	nieklasyfikowane
wągrowiecki	4	Kąpielisko Miejskie Wągrowiec	jeziro Durowskie	nieklasyfikowane
		Kąpielisko Kobylec	jeziro Kobyleckie	doskonała
		Kąpielisko Kamienica	jeziro Kaliszańskie	dobra
		Kąpielisko Kozielsko	jeziro Stępuchowskie	nieklasyfikowane

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli na terenie woj. wielkopolskiego w większości zorganizowane były na jeziorach (22 kąpieliska, tj. 81,5%, wszystkich kąpielisk), pozostałe na stawach, rzekach oraz sztucznych zbiornikach wodnych.

Rys. 14. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli zorganizowane na jeziorach, zbiornikach, rzekach oraz stawach w 2014 r.

W sezonie kąpielowym Państwowa Inspekcja Sanitarna dokonała oceny jakości wody we wszystkich kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli. Wykonano łącznie 137 badań jakości wody z kąpielisk (w tym 27 w ramach kontroli urzędowej) oraz 212 badań jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli (w tym 4 w ramach kontroli urzędowej).

Zarówno w kąpieliskach jak i miejscach wykorzystywanych do kąpieli miały miejsce incydentalne przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych *Escherichia coli*, *Enterokoków*

oraz zakwit sinic - kąpielisko na Jeziorze Karczewnik w Chodzieży oraz kąpielisko „Lido” w Antoninie (powiat ostrowski).

Jakość wody we wszystkich kąpieliskach na koniec sezonu kąpielowego odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i w miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. Nr 86 poz. 478).

Zakwity sinic wystąpiły w miejscach wykorzystywanych do kąpeli w: Środzie Wlkp. na zbiorniku retencyjnym (powiat średzki), Ośrodku Wczasowo-Rekreacyjnym „Niezamyśl” w Zaniemyślu (powiat średzki), w Gminnym Ośrodku Kultury i Rekreacji w Zaniemyślu (powiat średzki).

W dwóch miejscach wykorzystywanych do kąpeli zlokalizowanych na jeziorze Raczyńskim w Zaniemyślu jakość wody uniemożliwiła korzystanie z kąpeli do końca trwania sezonu kąpielowego.

Organy PIS corocznie dokonują oceny jakości wody w kąpieliskach na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. W 2014 roku po raz pierwszy przeprowadzono klasyfikację jakości wody w kąpieliskach na podstawie czteroletnich badań. W zależności od wyników, jakość wody w kąpieliskach klasyfikowano jako: niedostateczną (w 1 kąpielisku), dostateczną (w 2 kąpieliskach), dobrą (w 3 kąpieliskach) oraz doskonałą (w 8 kąpieliskach).

Prowadzony od 1 stycznia 2013 r. internetowy serwis kąpieliskowy, (zgodnie z art. 163c ust. 3 ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r.; Dz. U. z 2012 r. poz. 145 ze zm.), w sezonie kąpielowym był źródłem informacji m.in. na temat: lokalizacji kąpielisk, czasu trwania sezonu kąpielowego, warunków atmosferycznych, bieżącej oceny jakości wody w kąpieliskach, informacji o zakazie kąpeli wraz ze wskazaniem przyczyn zakazu, informacji o występowaniu krótkotrwałych zanieczyszczeń, ostrzeżenia o przewidywanym zanieczyszczeniu, infrastrukturze. Serwis kąpieliskowy udostępnia także dane administratorów oraz dane powiatowych stacji nadzorujących kąpieliska.

Link do serwisu kąpieliskowego umieszczony jest na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oraz na stronie Głównego Inspektora Sanitarnego. Dodatkowo, w czasie sezonu (trwającego w woj. wielkopolskim od 15 czerwca do 30 września), na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu publikowane były komunikaty o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli z obszaru woj. wielkopolskiego.

III.9. Pływalnie

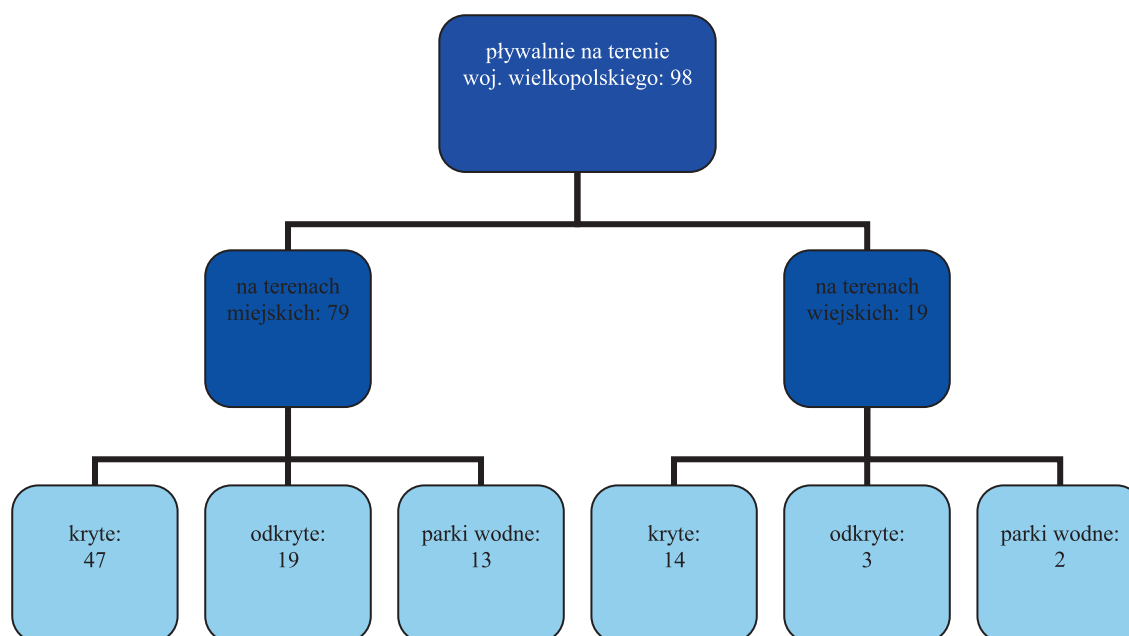
Na terenie woj. wielkopolskiego w 2014 roku w ewidencji PIS znajdowało się 98 pływalni zarządzanych przez 95 podmiotów.

Tab 8 Różnice w liczbie obiektów basenowych w latach 2011 -2014

Rok ewidencji	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Obiekty ocenione jako złe	Obiekty ocenione jako złe (%)
2011	94	93	1	1
2012	91	91	1	1,1
2013	98	98	0	0
2014	98	98	0	0

Wykreślono z ewidencji dwie pływalnie: TKKF w Sierakowie (powiat międzychodzki) oraz środek Sportowy Delfin (powiat kaliski), do użytku oddano 2 obiekty basenowe: do eksploatacji oddano Krytą Pływalnię w Kole, natomiast w powiecie poznańskim wznowiła działalność Pływalnia Letnia Park Kasprowicza.

Rys. 15. Wykaz pływalni w woj. wielkopolskim w 2014 r.

Rys. 16. Basen kąpielowy we Wrześni

Skontrolowano wszystkie (98) obiekty basenowe. Stan sanitarno-techniczny obiektów basenowych uległ poprawie. W 20 obiektach basenowych (20,4 % obiektów będących w ewidencji PSSE) przeprowadzono remonty i modernizacje. Prace dotyczyły przede wszystkim: remontów niecek, wymiany płyt sufitowych, odmalowania ścian i sufitów w szatniach, w halach basenowych i pomieszczeniach pomocniczych, odnowienia krawędzi niecek, wymiany fug i płytek.

Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni w związku ze sprawowanym bieżącym nadzorem sanitarnym wydali 3 decyzje. W związku ze złą jakością wody oraz stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami, wystosowano do właścicieli basenów 15 zawiadomień (zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

W 2014 roku służby sanitarne wykonały 936 badań jakości wody (3815 próbek) w ramach kontroli jakości wody w basenach. W 184 przebadanych próbkach (4,8%) stwierdzono zanieczyszczenie bakteriologiczne wody wykorzystywanej do celów kąpielowych. Najczęściej stwierdzano ogólną liczbę mikroorganizmów w 36⁰C (niechorobotwórczych), rzadziej stwierdzano obecności bakterii grupy coli, gronkowców koagulazo-dodatnich oraz *Escherichia coli*.

PIS prowadzi kontrole jakości wody w nieckach basenowych z częstotliwością 1 raz na miesiąc. Oceny jakości wody dokonano na podstawie: ogólnej liczby mikroorganizmów w 36⁰C po 48h, liczby bakterii gronkowców koagulazo-dodatnich, liczby bakterii grupy coli oraz liczby bakterii *Escherichia coli*.

W wodzie basenowej oprócz analizy mikrobiologicznej sprawdzano także stężenie zawartości chloru wolnego.